

VRROM-Inspectie controleert naleving Wms-besluiten: ruim 70% van de bedrijven in overtreding

April 2005

Inleiding

In de EU en ook in Nederland zijn tienduizenden stoffen in gebruik. Dit gebruik geeft een potentieel gevaar voor gezondheid en het milieu. Om deze risico's te beperken zijn door de EU regels opgesteld, die in Nederland in de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) en aanverwante besluiten zijn opgenomen. Op grond hiervan hebben de importeurs en producenten van milieugevaarlijke stoffen een aantal verplichtingen:

- het Registratiebesluit verplicht bedrijven om alle gegevens over gevaarlijke stoffen in inrichtingen, buisleidingen en transport aan te leveren voor de controle door de VRROM-Inspectie (VI);
- het Besluit in- en uitvoer milieugevaarlijke stoffen (Biums) verplicht bedrijven om informatie over gevaarlijke stoffen te geven aan VRROM bij uitvoer naar buiten de Europese Unie, en ze volgens de voorschriften te verpakken en etiketteren. In 2004 is dit besluit vervangen door het Besluit uitvoering verordening in- en uitvoer gevaarlijke chemische stoffen;
- het Kennisgevingsbesluit (Kgb) verplicht bedrijven tot kennisgeving aan de overheid bij het gebruik van nieuwe stoffen;
- het Besluit en de Nadere regeling 'verpakking en aanduiding van milieugevaarlijke stoffen en preparaten' (Bva en Nva) geven regels voor de verpakking en etikettering van gevaarlijke stoffen;
- het Veiligheidsinformatiebladenbesluit (Vibb) verplicht bedrijven om gevaarlijke stoffen te voorzien van een veiligheidsinformatieblad voor de eindgebruiker.

Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms)

Iedereen die chemische stoffen of preparaten vervaardigt, verhandelt of toepast kan te maken krijgen met de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). Het doel van de Wms is de bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu tegen gevaarlijke stoffen. De Wms legt daarom sterk de nadruk op het verkrijgen van gegevens over de gevaarsaspecten van chemische stoffen. De wet verplicht het bedrijfsleven tot stelselmatig nadenken over de risico's van het werken met chemische stoffen en preparaten en tot het nemen van passende maatregelen om die risico's te beperken. De Wms biedt een wettelijk kader voor uitvoerende maatregelen. Enkele van deze maatregelen zijn in navolgende besluiten (zie kaders) vastgelegd

Controle door de VRROM-Inspectie

Evenals in voorgaande jaren heeft de VI in 2004 de naleving van deze besluiten gecontroleerd bij importeurs en producenten van milieugevaarlijke stoffen. Om voor een controle in aanmerking te komen moest een bedrijf volgens informatie van de VI te maken hebben met het in de handel brengen van gevaarlijke stoffen of preparaten.

Besluit in- en uitvoer milieugevaarlijke stoffen (Biums)

Het Besluit in- en uitvoer milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1993, 570) is gebaseerd op de EG-verordening nr. 2455/92. Dit besluit beoogt het geven van informatie bij de uitvoer naar niet-EER-landen van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen, die in de EU zijn verboden of aan strenge beperkingen onderhevig zijn. In deze regeling zijn de internationale procedure van kennisgeving en van 'voorafgaande geïnformeerde toestemming' (PIC) vastgelegd. Daarnaast moeten bij de uitvoer van zulke stoffen naar niet-EER-landen de EU-voorschriften rond de verpakking en etikettering van gevaarlijke chemische stoffen worden toegepast. Op 19 maart 2004 is als vervanger van het Biums het Besluit uitvoering verordening in- en uitvoer gevaarlijke chemische stoffen (Stb. 2004, 98) van kracht geworden gebaseerd op EG-verordening nr.304/2003.

Bedrijveselectie

Uit het bedrijvenbestand van de VI is een selectie van de relevante bedrijven gemaakt. Uiteindelijk zijn vierentwintig bedrijven geselecteerd voor een controle.

Controlemethode

De VI heeft een dossieronderzoek uitgevoerd naar de geselecteerde bedrijven en een afspraak gemaakt voor de bedrijfscontrole. Tijdens de controles is de VI aan de hand van de bedrijfsadministratie, een visuele inspectie en zonodig monsterneming nagegaan of de bedrijven de genoemde Wms-besluiten naleefden. Constateerde de VI overtredingen, dan heeft zij de handhavingstrategie toegepast. Dit houdt in dat bij overtredingen indien mogelijk bestuursrechtelijk optreedt om de overtreding zoveel mogelijk ongedaan te maken en herhaling te voorkomen. Bij een kernovertreding treedt de VI ook strafrechtelijk op door een proces-verbaal op te maken en dat ter afhandeling aan de Officier van Justitie over te dragen.

Kennisgevingsbesluit (Kgb)

Het Kennisgevingsbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1986, 592; 1992, 242; 1994, 424) is gebaseerd op de EU-richtlijn 92/32/EEG tot zevende wijziging van richtlijn 67/548/EEG.

Dit besluit heeft tot doel de risico's van nieuwe stoffen tijdig te onderkennen. Daarom geldt voor alle nieuwe stoffen een kennisgevingsplicht. Deze plicht maakt het mogelijk preventieve maatregelen te nemen als een stof aantoonbare gevaren veroorzaakt voor mens en milieu.

Over het algemeen geldt voor nieuwe stoffen dat deze stoffen zijn die niet zijn opgenomen in de EINECS (European Inventory Existing Chemical Substances).

Resultaten

In 2004 heeft de VI vierentwintig bedrijven gecontroleerd op de naleving van vijf besluiten op basis van de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms). De bezochte bedrijven hielden zich alle bezig met de import en/of productie én het op de markt brengen van chemische stoffen. Zeventien bedrijven (71%) bleken één of meerdere besluiten van de Wms te overtreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding(en) heeft de Inspectie tienmaal een waarschuwing gegeven. Vijfmaal is zij een dwangsomprocedure begonnen. Ook is er vijfmaal een proces-verbaal opgemaakt.

Tijdens de controles is bij twee bedrijven een monster genomen, dat vervolgens is onderzocht om het etiket en het veiligheidsinformatieblad te verifiëren. Bij één bedrijf heeft de Inspectie op deze manier een afwijking vastgesteld.

Bij twee bedrijven bleek tijdens de controle onvoldoende informatie beschikbaar te zijn. Op basis van het Registratiebesluit heeft de Inspectie de bedrijven verzocht deze informatie binnen vier weken aan te leveren. Alle bedrijven hebben aan dit verzoek voldaan.

Bij géén van de gecontroleerde bedrijven was het Kennisgevingsbesluit van toepassing. Bij twee bedrijven was het Besluit uitvoering verordening in- en uitvoer gevaarlijke chemische stoffen (opvolger van het Besluit in- en uitvoer milieugevaarlijke stoffen) van toepassing. Hierbij zijn geen overtredingen vastgesteld. Het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen, de Nadere regels hiervoor, én het Veiligheidsinformatiebladenbesluit waren bij alle bedrijven van toepassing. In totaal heeft de Inspectie op basis van deze wetgeving 102 etiketten en 105 veiligheidsinformatiebladen gecontroleerd. Hierbij heeft zij bij zeventien bedrijven overtredingen vastgesteld.

Conclusies en aanbevelingen

De handhavingactie heeft geleid tot de volgende conclusies:

- Zeventien van de bezochte bedrijven (71%) leven een of meerdere van de gecontroleerde besluiten van de Wms niet na. De vastgestelde overtredingen betreft in alle gevallen overtredingen van de regelgeving rond etikettering en veiligheidsinformatiebladen.
- Rond het Registratiebesluit heeft de VROM-Inspectie geen overtredingen vastgesteld.
- Monsterneming is een goed instrument om onder meer de etikettering en de inhoud van veiligheidsinformatiebladen te verifiëren. Het is wenselijk dit instrument bij komende projecten nadrukkelijker te gebruiken.
- Het Besluit in- en uitvoer milieugevaarlijke stoffen is gewijzigd in het Besluit uitvoering verordening in- en uitvoer gevaarlijk chemische stoffen. Een controle hierop (nulmeting) is zinvol bij een gerichte selectie van relevante bedrijven. Deze controle was gepland voor de tweede helft van 2004, maar is vanwege een te late voorlichting aan de desbetreffende bedrijven uitgesteld naar 2005.
- Bij geen van de bezochte bedrijven is het Kennisgevingsbesluit van toepassing. Slechts bij een gerichte selectie op dit besluit kunnen bedrijven worden bezocht waar dit besluit van toepassing is.

Besluit en de Nadere regeling 'verpakking en aanduiding van milieugevaarlijke stoffen en preparaten', Veiligheidsinformatiebladenbesluit (Bva en Nva, Vibb)

In de Stoffenrichtlijn (67/548/EEG) en de Preparatenrichtlijn (1999/45/EEG) zijn regels opgenomen, waaraan het etiket van gevaarlijke stoffen respectievelijk gevaarlijke preparaten moet voldoen. Het etiket is bedoeld om een eerste waarschuwing te geven aan de gebruiker. De regels zijn uitgewerkt in het Besluit (Stb. 1987, 516) en de Nadere regeling (Staatscourant 30, 1988) 'verpakking en aanduiding van milieugevaarlijke stoffen en preparaten'. Degene die een gevaarlijke stof of preparaat aan een beroepsmatige gebruiker ter beschikking stelt, moet aan deze gebruiker een veiligheidsinformatieblad verstrekken, conform de Europese Richtlijn 91/155/EEG. De richtlijn is geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving in de vorm van het Veiligheidsinformatiebladenbesluit (Stb. 1993, 252). Deze besluiten zijn allen in 2004 gewijzigd in verband met de implementatie van de gewijzigde preparatenrichtlijn.

Vervolgaanpak

De VI zal in 2005 een vergelijkbare handhavingactie uitvoeren. Hierbij worden twee deelacties uitgevoerd. In de eerste deelactie zal de VI zich concentreren op een nulmeting met betrekking tot de gewijzigde regelgeving rond de import en export van milieugevaarlijke stoffen. In een tweede deelactie wordt extra aandacht geschonken aan de naleving van de regelgeving rond de classificatie, labeling en de veiligheidsinformatiebladen van milieugevaarlijke stoffen.

Dit is een publicatie van: **Ministerie van VROM**
VROM-Inspectie → Rijnstraat 8 → Den Haag → www.vrom.nl

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beleid maken, uitvoeren en handhaven.

Nederland is klein. Denk groot.

Dit is een publicatie van:

VROM-Inspectie
Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag

Toelichting

Voor een nadere toelichting op de inhoud van dit informatieblad kunt u terecht bij:

VROM-Inspectie Zuid
De heer drs. Ing. G.J.M. van den Berg
Postbus 850
5600 AW Eindhoven
tel: 040 - 265 29 11
fax: 040 - 265 30 30

Extra exemplaren van dit informatieblad zijn (digitaal) beschikbaar via www.vrom.nl, of de Postbus 51 infolijn, tel. 0800-8051 (gratis), met vermelding van nummer VROM 5105.